

Sygn. akt II CSK 485/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko R. Ł.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 maja 2020 r., sygn. akt I ACa (...), I ACz (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 26 maja 2020 r. oddalił apelację pozwanego R. Ł. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 27 czerwca 2019 r., w sprawie z powództwa E. K. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł pozwany, wskazując na naruszenie art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 81 ust. 2 pkt 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz art. 85 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych

osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Podał, że skarga kasacyjna oparta jest na zarzucie naruszenia prawa materialnego, w szczególności art. 23 i 24 k.c. Sąd Apelacyjny uznał, że wykonywanie przez powoda pracy w charakterze strażnika miejskiego, a więc przypisanie mu roli osoby publicznej, nie jest tożsame z przyjęciem, iż powód jest osobą powszechnie znaną, co odpowiadałoby zastosowaniu wyłączenia ochrony wizerunku w oparciu o art. 81 ust. 2 pkt 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Skarżący podał również, że niezależnie od ochrony wizerunku jako dobra osobistego na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego, wizerunek jako dana osobista podlega ochronie w oparciu o przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. W art. 85 tego aktu przewidziano tzw. wyjątek dziennikarski polegający na nałożeniu na państwa członkowskie obowiązku wprowadzenia przepisów pozwalających pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji, w tym do przetwarzania dla potrzeb dziennikarskich oraz dla celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej.

6. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia i przedstawieniu wyczerpującej argumentacji jurejdycznej wskazującej, że zagadnienie takie w sprawie występuje, jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r.,

III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151). Powołując się z kolei na przesłankę z art. 398² § 1 pkt 2 k.p.c., skarżący powinien wykazać, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany dotychczasowej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; postanowienie Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15).

7. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom. W pierwszej kolejności należy wskazać, że choć skarga zawiera powołanie się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w jej treści jednak, w zakresie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem, brak jest wskazania, które z okoliczności podniesionych w skardze odnoszą się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a które świadczą o potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego samodzielne analizowanie skargi kasacyjnej i przyporządkowanie zawartej w niej argumentacji do wskazanych przez skarżącego przesłanek przyjęcia jej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższego skarżący nie wykazał, że w sprawie zachodzą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Nie sformułował wyodrębnionego zagadnienia prawnego, nie przedstawił na czym miałyby polegać wątpliwości związane ze stosowaniem określonych przepisów, nie wykazał również, że wątpliwości takie mają charakter istotny, wykraczający poza zakres zwykłych wątpliwości, zachodzących w każdym procesie stosowania prawa. Skarżący nie podał również jakie konkretnie przepisy wymagają wykładni i na czym polegają istotne problemy w ich stosowaniu.

Nie stanowi takiego wykazania odwołanie się do art. 85 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Uszło uwagi skarżącego, że przytoczony przepis adresowany jest do ustawodawców krajowych, którzy wykonać mają zawartą w nim dyspozycję. Norma ta zawiera delegację do przyjęcia przez państwa członkowskie przepisów pozwalających pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z wolnością wypowiedzi i informacji, w tym do przetwarzania dla potrzeb dziennikarskich oraz do celów wypowiedzi akademickiej, artystycznej lub literackiej oraz określa zakres ingerencji państw członkowskich w obowiązki z dziedziny ochrony danych osobowych poprzez wskazanie tych rozdziałów Rozporządzenia, od których odstępstwa lub wyjątki mogą być wprowadzone w przepisach państw członkowskich. Jako taki przepis ten nie kreuje więc normy prawnej, jaka mogłaby stanowić przedmiot analizy o okolicznościach rozpoznawanej sprawy.

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący podważa dokonaną przez Sąd Apelacyjny ocenę, że wykonywanie przez powoda pracy w charakterze strażnika miejskiego, a więc przypisanie mu roli osoby publicznej, nie jest tożsame z przyjęciem, iż powód jest osobą powszechnie znaną. Skarżący nie zgadza się z takim poglądem i przedstawia własne stanowisko, które jednak nie jest podparte jasno sformułowaną jurydyczną argumentacją. Prowadzi to do wniosku, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

ke